

"Integrationen skola-förskola gav ingen verklig förändring"

Monica Nilsson besegrade mätterädslan och blev skolforskare

RONNEBY - När jag struntade i att förstå vad vi höll på med i skolan gick det galant - när jag hade försökt förstå gick det åt helvete. Vad säger det om skolans pedagogik? säger forskaren Monica Nilsson.

- Det är det som är grunden för min avhandling: Hur ska man kunna utveckla en verksamhet i skolan som är meningsfull både för barn och vuxna?

Monica Nilsson är verksam halva året i Ronneby och halva i San Diego i Kalifornien och har just lagt fram en pedagogisk avhandling i Helsingfors.

Men hon började sin yrkesbana med att vara förskollärare i Huddinge i 17 år.

- Jag gick aldrig gymnasiet; jag var så rädd för matematik. Yrkesvalet styrdes av det, jag tänkte att med små barn behövs ingen matte. Som förskollärare jobbade jag ofta i invandrartäta områden, i områden med folk som inte hade så goda villkor.

Började läsa

Hon berättar att hon gick in i väggen, bröt upp från sitt gamla liv och flyttade till Ronneby med sina tvilling flickor. Hon började läsa på Komvux.

- Jag ville erövrade det jag trodde att jag inte klarade av. Som liten när jag hade matte i skolan försökte jag förstå vad de där symbolerna hade med verkligheten att göra. Men jag fick ingen hjälp med det, det handlade bara om att man skulle lära sig symbolspråket.

När hon började på Komvux och sen högskolan prövade hon en annan strategi:

- Jag struntade i att förstå. Jag tänkte bara "skit samma, gör som de säger". Och jag klarade

Monica Nilsson har skrivit en avhandling om svårigheterna med att integrera förskolans och skolans pedagogik.

Foto: Jan Hinderson

det med glans! Det säger en hel del om skolans pedagogik.

Produktion av kunskap

Och det var alltså med de erfarenheterna i botten som hon började sin forskning.

- När lagen kom om flexibel skolstart och man började integrera förskoleklass, fritidshem och lågstadium, såg jag det som en möjlighet att utveckla pedagogiken så man bröt ner de strikta gränserna mellan åldrarna och använde leken som ett redskap för lärandet. Man skulle komma ifrån den strikta överföringsmetoden, så att det handlar mer om produktion av kunskap än reproduktion.

- Det var det jag tittade på, här den här integrationen mellan skola och förskola en förändringsmöjlighet i den svenska

skolan?

I verkligheten fann hon att det inte var så lätt för lärare, förskollärare och fritidspedagoger att förverkliga ambitionerna.

Lärarna lämnade i sticket

- Det blev en rikare och mer varierad verksamhet än tidigare, det blev mer smågrupper och större möjligheter till studiebesök. Men den grundläggande strukturen behöll man. Lärarna var kvar i sina föreställningar om vad lärande respektive förskoleverksamhet skulle vara.

- Skolans personal blev lämnade i sticket. De fick inte hjälp av sina chefer och pedagogiska ledare att utveckla möjligheterna med integrationen, menar Monica Nilsson.

Hennes avhandling handlar också om ett försök att utveckla

skolans pedagogik, 5D, eller femte dimensionen. Det är en datorbaserad lärmiljö som bland annat finns i Ronneby, men som har sitt ursprung vid University of California i San Diego i USA.

Hon vistades under ett år under doktorandstudierna i San Diego, och bor där nu regelbundet under vinterhalvåret.

Ryska teorier

Pedagogiken bakom 5D bygger på ryska teorier, med förgrundsnamn som Vysotsky, som betonar människans aktivitet och skapande.

- Till skillnad från Piaget (den svenska förskolans husgud) som menar att barn lär sig saker vid bestämda utvecklingsstadier, så talar Vysotsky om utvecklingszoner: vad ett barn kan göra tillsammans med någon idag kan det göra själv i morgon.

I 5D-projektet går studenter in och jobbar tillsammans med barn, och de blir mer förebilder och samtalspartner än lärare.

- Mycket är datorbaserat, med spel och uppgifter. När de sitter och löser dem tillsammans är samtalet mellan dem viktigare än det som händer i datorn.

En brygga till omvärlden

5D-projektet har samarbetat nära med en skola i Ronneby, och Monica Nilsson hoppades att det skulle bli det verktyg för integration och nya former som lärarna saknade, och som hon själv saknat i skolan:

- Det var kanske lite naivt att tro det, säger hon.

- Men det kom i alla fall in annat folk i skolan: studenter, gymnastiker, forskare. Vi öppnade skolan för nya typer av möten. Och folk från skolan kom till oss på högskolan och är med i våra projekt. Det blev en brygga mellan skolan och omvärlden, säger Monica Nilsson, som hoppas fortsätta jobba med 5D-projektet.

Det EU-projekt som finansierat 5D i Ronneby är på väg ut, men man har sökt pengar för en fortsättning hos KK-stiftelsen.

- De har valt ut oss som ett av tre projekt och ska satsa på ett av dem. Så vi har i alla fall minst en tredjedels chans, säger Monica Nilsson.